ประโยค ป.ธ. ๓
สัมพันธ์ไทย
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๖ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา

ตสฺส (กุมารกสฺสปตฺเถรสฺส) ปน นิกฺขนฺตทิวสโต ปฏฺฐาย ทฺวาทส วสฺสานิ มาตุ ภิกฺขุนิยา อกฺขีหิ อสฺสูนิ ปวตฺตยึสุ ฯ สา ปุตฺตวิโยค ทุกฺขิตา อสฺสุตินฺเตเนว มุเขน ภิกฺขาย จรมานา อนฺตรวีถิยํ เถรํ ทิสฺวา ว ปุตฺต ปุตฺตาติ วิรวนฺตี ตํ คณฺหิตุ อุปธาวมานา ปวตฺติตฺวา ปติ ฯ สา ถเนหิ ขีรํ มุญฺจนฺเตหิ อุฏฺฐหิตฺวา อลฺลจีวรา คนฺตฺวา เถรํ คณฺหิ ฯ โส จินฺเตสิ สจายํ มม สนฺติกา มธุรวจนํ ลภิสฺสติ วินสฺสิสฺสติ ถทฺธเมว กตฺวา อิมาย สทฺธึ สลฺลปิสฺสามีติ ฯ อถ นํ อาห กึ กโรนฺตี วิจรสิ สิเนหมตฺตมฺปิ ฉินฺทิตุ น สกฺโกสีติ ฯ สา อโห กกฺขฬา เถรสฺส กถาติ จินฺเตตฺวา กึ วเทสิ ตาตาติ วตฺวา ปุนปิ ตเถว วุตฺตา จินฺเตสิ อหํ อิมสฺส การณา ทฺวาทส วสฺสานิ อสฺสูนิ นิวาเรตุ น สกฺโกมิ อยํ ปน เม ถทฺธหทโย กึ เม อิมินาติ ปุตฺตสิเนหํ ฉินฺทิตฺวา ตํทิวสเมว อรหตฺตํ ปาปุณิ ฯ

อปเรน สมเยน ธมฺมสภายํ กถํ สมุฏฺฐาเปสุ อาวุโส เทวทตฺเตน เอวํ อุปนิสฺสยสมฺปนฺโน กุมารกสฺสโป จ เถรี จ นาสิตา สตฺถา ปน เตสํ ปติฏฺฐา ชาโต อโห พุทฺธา นาม โลกานุกมฺปกาติ ฯ

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓
สัมพันธ์ไทย

ปน ศัพท์ วากฺยารมฺภ อสฺสูนิ สยกตฺตา ใน ปวตฺตยึสุ ๆ อาขฺยาตบท กตฺตุวาจก ตสฺส วิเสสน ของ กุมารกสฺสปตฺเถรสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน นิกฺขนฺตทิวสโต ๆ อปาทาน ใน ปฏฺฐาย ๆ กิริยาวิเสสน ใน ปวตฺตยึสุ ทฺวาทส วิเสสน ของ วสฺสานิ ๆ อจฺจนฺตสโยค ใน ปวตฺตยึสุ มาตุ วิเสสน ของ ภิกฺขุนิยา ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อกฺขีหิ ๆ อปาทาน ใน ปวตฺตยึสุ ฯ

สา ก็ดี ปุตฺตวิโยคทุกฺขิตา ก็ดี วิเสสน ของ ภิกฺขุนี ๆ สยกตฺตา ใน ปติ ๆ อาขฺยาตบท กตฺตุวาจก อสฺสุตินฺเตน วิเสสน ของ มุเขน เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อสฺสุตินฺเตน มุเขน อิตฺถมฺภูต ใน ภิกฺขุนี ภิกฺขาย สมฺปทาน ใน จรมานา ๆ ก็ดี วิรวนฺตี ก็ดี อุปธาวมานา ก็ดี อพฺภนฺตรกิริยา ของ ภิกฺขุนี อนฺตรวีถิยํ อาธาร ใน ทิสฺวา เถรํ อวฺตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิรวนฺตี ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ทิสฺวา “ปุตฺต สองบท อาลปน (หรือสัมพันธ์ว่า ปุตฺต ปุตฺต สรูป ใน อิติ) อิติ ศัพท์ อาการ ใน วิรวนฺตี ตํ วิเสสน ของ เถรํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน คณฺหิตุ ๆ ตุมตฺถสมฺปทาน ใน อุปธาวมานา ปวตฺติตฺวา สมานกาลกิริยา ใน ปติ ฯ

สา วิเสสน ของ ภิกฺขุนี ๆ สยกตฺตา ใน คณฺหิ ๆ อาขฺยาตบท กตฺตุวาจก ถเนหิ อิตฺถมฺภูต ใน ภิกฺขุนี ขีรํ อวฺตฺตกมฺม ใน มุญฺจนฺเตหิ ๆ วิเสสน ของ ถเนหิ อุฏฺฐหิตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา อลฺลจีวรา วิเสสน ของ ภิกฺขุนี คนฺตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน คณฺหิ เถรํ อวฺตฺตกมฺม ใน คณฺหิ ฯ

โส วิเสสน ของ เถโร ๆ สยกตฺตา ใน จินฺเตสิ ๆ อาขฺยาตบท กตฺตุวาจก “สเจ ศัพท์ ปริกปฺปตฺถ อยํ วิเสสน ของ มาตา ๆ สยกตฺตา ใน ลภิสฺสติ และ วินสฺสิสฺสติ กิริยาสองบท อาขฺยาตบท กตฺตุวาจก มม สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺติกา ๆ อปาทาน ใน ลภิสฺสติ มธุรวจนํ อวฺตฺตกมฺม ใน ลภิสฺสติ, อหํ สยกตฺตา ใน สลฺลปิสฺสามิ ๆ อาขฺยาตบท กตฺตุวาจก ถทฺธํ

วิกติกมฺม ใน กตฺวา เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ถทฺธ กตฺวา กิริยาวิเสสน ใน สลฺลปิสฺสามิ อิมาย วิเสสน ของ มาตรา ๆ สหตฺถตติยา ใน สทฺธึ ๆ ศัพท์ กิริยาสมวาย เข้ากับ สลฺลปิสฺสามิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺเตสิ ฯ

อถ กาลสตฺตมี ใน อาห เถโร สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขฺยาตบท กตฺตุวาจก นำ วิเสสน ของ ภิกฺขุนึ ๆ อกถิตกมฺม ใน อาห "ตฺวำ สยกตฺตา ใน วิจรสิ ๆ อาขฺยาตบท กตฺตุวาจก กึ อวุตฺตกมฺม ใน กโรนฺตี ๆ อพฺภนฺตร กิริยา ใน วิจรสิ, ตฺวำ สยกตฺตา ใน สกฺโกสิ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน สกฺโกสิ ๆ อาขฺยาตบท กตฺตุวาจก สิเนหมตฺตำ วิเสสน ของ การณำ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ฉินฺทิตุำ ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ สิเนหมตฺตำ ฉินฺทิตุำ ตุมตฺถสมฺปทาน ใน สกฺโกสิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ฯ

สา วิเสสน ของ ภิกฺขุนี ๆ สยกตฺตา ใน จินฺเตสิ และ ปาปุณิ กิริยา สองบท อาขฺยาตบท กตฺตุวาจก "อโห ศัพท์ สำเวคตฺถ กกฺขฬา วิเสสน ของ กถา เถรสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน กถา ๆ ลิงฺคตฺถ (หรือสัมพันธ์ว่า กถา สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขฺยาตบท กตฺตุวาจก กกฺขฬา วิกติกตฺตา ใน โหติ เถรสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน กถา) อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา "ตาต อาลปน ตฺวำ สยกตฺตา ใน วเทสิ ๆ อาขฺยาตบท กตฺตุวาจก กึ อวุตฺตกมฺม ใน วเทสิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วุตฺตา* ปุน กิริยา- วิเสสน ใน วุตฺตา ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ ปุน ตถา กิริยาวิเสสน ใน วุตฺตา เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ตถา วุตฺตา วิเสสน ของ ภิกฺขุนี

"อหำ สยกตฺตา ใน สกฺโกมิ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน สกฺโกมิ ๆ อาขฺยาตบท กตฺตุวาจก อิมสฺส วิเสสน ของ ปุตฺตสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน การณา ๆ เหตุ ใน สกฺโกมิ ทฺวาทส วิเสสน ของ วสฺสานิ ๆ อจฺจนฺตสำโยค ใน สกฺโกมิ อสฺสูนิ อวุตฺตกมฺมใน นิวาเรตุำ ๆ ตุมตฺถสมฺปทาน ใน สกฺโกมิ, ปน ศัพท์ ปกฺขนฺตรโชตก อยำ วิเสสน ของ ปุตฺโต ๆ

---

* อาจารย์บางท่าน สัมพันธ์ว่า "... วตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺเตสิ ..."

สยกตฺตา ใน โหติ ฯ อาขฺยาตบท กตฺตุวาจก เม สามีสมฺพนฺธ ใน ปุตฺโต[๒] ถทฺธหทโย วิกติกตฺตา ใน โหติ, กึ วิเสสน ของ ปโยชนํ ฯ ลิงฺคตฺถ เม สามีสมฺพนฺธ (หรือ สมฺปทาน) ใน ปโยชนํ อิมินา วิเสสน ของ ปุตฺเตน ฯ กรณ ใน ปโยชนํ[๓] อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺเตสิ ปุตฺต- สิเนหํ อวฺตฺตกมฺม ใน ฉินฺทิตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปาปุณิ ตํทิวสํ กาลสตฺตมี ใน ปาปุณิ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ตํทิวสํ อรหตฺตํ อวฺตฺตกมฺม ใน ปาปุณิ ฯ

ภิกฺขู เหตุกตฺตา ใน สมฺปฏิจฺฉาเปสุ กถํ การิตกมฺม ใน สมฺปฏิจฺฉาเปสุ ฯ อาขฺยาตบท เหตุกตฺตุวาจก อปเรน วิเสสน ของ สมเยน ฯ ตติยาวิเสสน ใน สมฺปฏิจฺฉาเปสุ ธมฺมสภายํ อาธาร ใน สมฺปฏิจฺฉาเปสุ “อาวุโส อาลปน กุมารกสฺสโป ก็ดี เถรี ก็ดี วฺตฺตกมฺม ใน นาสิตา เหวทตฺเตน อนภิหิตกตฺตา ใน นาสิตา ฯ กิตบท เหตุกมฺมวาจก เอวํ กิริยาวิเสสน ใน อุปนิสฺสยสมฺปนฺโน ฯ วิเสสน ของ กุมารกสฺสโป และ เถรี จ สองศัพท์ ปทสมุจฺจยตฺถ เข้ากับ กุมารกสฺสโป และ เถรี, ปน ศัพท์ ปกฺขนฺตรโชตก สตฺถา สยกตฺตา ใน ชาโต ฯ กิตบท กตฺตุวาจก เตสํ วิเสสน ของ ชนานํ ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน ปติฏฺฐา ฯ วิกติกตฺตา ใน ชาโต, อโห ศัพท์ อจฺฉริยตฺถ พุทฺธา สยกตฺตา ใน โหนฺติ ฯ อาขฺยาตบท กตฺตุวาจก นาม ศัพท์ สญฺญาโชตก เข้ากับ พุทฺธาโลกานุกมฺปกา ฯ วิกติกตฺตา ใน โหนฺติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน กถํ ฯ

---

[๒] หรือสัมพันธ์ว่า “... เม สมฺปทาน ใน ถทฺธ-- ....”

[๓] หรือสัมพันธ์ว่า “กึ วิเสสน ของ ปโยชนํ ฯ สยกตฺตา ใน โหติ ฯ อาขฺยาตบท กตฺตุวาจก เม สมฺปทาน ใน โหติ...”